

U s n e s e n í

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Evy Pechové a soudců Mgr. Gabriely Bašné a Mgr. Milana Taubera v právní věci žalobce: **L. B.**, zastoupen JUDr. Petrou Humlíčkovou, Ph.D., advokátkou se sídlem Praha 1, Štěpánská 640/45, proti žalovanému: **Ministerstvo spravedlnosti**, se sídlem Praha 2, Vyšehradská 16, v řízení o žalobě na ochranu před nezákonným zásahem správního orgánu,

t a k t o :

- I. **Žaloba se o d m í t á .**
- II. **Žádný z účastníků n e m á právo na náhradu nákladů řízení.**
- III. **Žalobci se v r a c í zaplacený soudní poplatek ve výši 2 000,- Kč. Tato částka bude vrácena z účtu Městského soudu v Praze do třiceti dnů od právní moci tohoto usnesení k rukám zástupkyně žalobce JUDr. Petry Humlíčkové, Ph.D., advokátky.**
- IV. **Zástupkyně žalobce JUDr. Petra Humlíčková, Ph.D. se v y z ý v á , aby ve lhůtě do jednoho týdne od doručení tohoto usnesení sdělila soudu číslo svého bankovního účtu, popřípadě svůj požadavek na poukázání předmětné částky poštovní složenkou.**

O d ů v o d n ě n í :

Žalobou podanou u Městského soudu v Praze dne 22. 12. 2016 se žalobce domáhal ochrany před nezákonným zásahem žalovaného, který žalobce spatřoval v tom, že mu žalovaný řádným způsobem nedoručil rozhodnutí o odvolání ze dne 16. 5. 2014.

Žalobce v žalobě uvedl, že dne 29. 7. 2013 podal u zdejšího soudu žádost o informace podle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím v rozhodném znění (dále jen „informační zákon“), která byla rozhodnutím zdejšího soudu ze dne 30. 9. 2013 částečně odmítnuta. Proti tomuto rozhodnutí podal žalobce odvolání. Žalovaný o podaném odvolání v zákonné lhůtě nerozhodl, proto žalobce brojil proti postupu žalovaného žalobou na ochranu proti nečinnosti, o níž rozhodl Krajský soud v Praze rozsudkem ze dne 21. 11. 2014, č.j. 48 A 41/2014-38 tak, že žalobu zamítl. Následně byla rozhodnutím Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 4. 2015, č.j. 7 As 255/2014-36 zamítnuta kasační stížnost žalobce směřující proti jmenovanému rozsudku. Žalovaný o odvolání rozhodl dne 16. 5. 2014, dodnes však žalobci rozhodnutí řádně nedoručil.

S odkazem na § 71 odst. 2 písm. a) a § 19 odst. 1 a 2 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění rozhodném (dále jen „správní řád“) žalobce namítal, že k vydání rozhodnutí dochází v okamžiku, kdy je předáno k doručení do datové schránky, a že pouze v případě, kdy písemnost do datové schránky doručit nelze, lze ji doručit prostřednictvím provozovatele poštovních služeb. Odkázal v této souvislosti na shora jmenované rozhodnutí Nejvyššího správního soudu, dle kterého se žalobce může bránit žalobou na ochranu před nezákonným zásahem, neboť žalovaný o odvolání již rozhodl.

Poukázal na to, že žalovaného opakovaně upozornil na nutnost doručení rozhodnutí, přičemž nezákonnost postupu žalovaného konstatoval i Nejvyšší správní soud.

Zdůraznil, že nemá jiný prostředek, jímž by se mohl bránit. Byl si vědom možnosti nahlédnout do spisu, nepovažoval však za pravděpodobné, že by mu bylo vyhověno. Poukázal rovněž na náklady, které by musel vynaložit, aby se osobně dostavil do sídla žalovaného.

Žalobce navrhl soudu, aby zakázal žalovanému pokračovat v zásahu spočívajícím v nedoručení rozhodnutí o odvolání ze dne 16. 5. 2014, eventuálně aby určil, že zásah žalovaného spočívající v nedoručení rozhodnutí ze dne 16. 5. 2014 je nezákonný.

Žalovaný ve svém vyjádření ze dne 17. 2. 2017 odmítl, že by došlo k nezákonnému zásahu, neboť předmětné rozhodnutí bylo žalobci doručeno prostřednictvím provozovatele poštovních služeb. Připustil, že měl správně rozhodnutí doručit do datové schránky žalobce; žalobce se však mohl s rozhodnutím o odvolání ze dne 16. 5. 2014 seznámit. Žalovaný totiž rozhodnutí doručoval na adresu, kterou žalobce uváděl ve svých písemnostech. Usuzoval tak, že se žalobce na jím uváděné adrese zdržuje a přebírá si tam doručované písemnosti, a to tím spíše, když má na dané adrese poštovní schránku. O tomto postupu byl žalobce zároveň informován v řízení vedeném před Krajským soudem v Praze pod sp. zn. 48 A 41/2014.

Ohradil se vůči tvrzení žalobce o nemožnosti nahlédnout do spisu, neboť žalovaný takovým žádostem bez dalšího vyhovuje. Naopak upozornil, že žalobce nepožádal o možnost nahlédnout do spisu, ani o vydání stejnopisu rozhodnutí dle § 69 odst. 4 správního řádu. V této souvislosti žalovaný poukázal na to, že žalobce je studentem Právnické fakulty Univerzity Karlovy v Praze, a tak lze předpokládat, že v Praze pobývá, tudíž náklady žalobce spojené s nahlédnutím do spisu by byly minimální.

Žalovaný navrhl soudu, aby žalobu jako nedůvodnou zamítl.

V replice ze dne 23. 4. 2017 žalobce setrval na podané žalobě. Trval na tom, že do dnešního dne neměl možnost se s rozhodnutím seznámit, ačkoli se na adrese trvalého bydliště zdržoval a poštu si přebíral. Konstatoval, že žalovaný nesplnil svou povinnost doručit mu rozhodnutí ze dne 16. 5. 2014 prostřednictvím datové schránky.

Soud je vždy povinen hodnotit zdali podaná žaloba splňuje podmínky řízení, a jedná-li se tak o žalobu přípustnou.

Při těchto úvahách soud vyšel z následující právní úpravy:

Podle § 82 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění rozhodném (dále jen „s.ř.s.“) každý, kdo tvrdí, že byl přímo zkrácen na svých právech nezákonným zásahem, pokynem nebo donucením (dále jen "zásah") správního orgánu, který není rozhodnutím, a byl

zaměřen přímo proti němu nebo v jeho důsledku bylo proti němu přímo zasaženo, může se žalobou u soudu domáhat ochrany proti němu nebo určení toho, že zásah byl nezákonný.

Podle § 85 s.ř.s. žaloba je nepřipustná, lze-li se ochrany nebo nápravy domáhat jinými právními prostředky; to neplatí v případě, domáhá-li se žalobce pouze určení, že zásah byl nezákonný.

Podle § 46 odst. 1 písm. d) s.ř.s. soud usnesením odmítne návrh, je-li podle tohoto zákona nepřipustný.

Soud předně odkazuje na ustálenou judikaturu správních soudů, zejména na rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 1. 2005, č.j. 1 Afs 16/2004-90, dle kterého „zákon nedává na výběr, jakými právními prostředky proti zásahu brojí; žaloba podle § 82 a násl. s. ř. s. je takovým právním prostředkem pouze tehdy, pokud právní řád jiné právní prostředky neposkytuje. Zákon tak jednoznačně upřednostňuje jiné formy ochrany před protiprávním konáním správních orgánů a tato soudní ochrana se uplatní jen tam, kde jiná ochrana není.“, a na právní větu rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 8. 2005, č.j. 2 Aps 3/2004-42, která zní: „Z ustanovení § 85 s. ř. s. plyne, že ve vztahu mezi žalobou proti rozhodnutí a žalobou proti nezákonnému zásahu správního orgánu má primát žaloba proti rozhodnutí a možnost úspěšně podat žalobu proti nezákonnému zásahu nastupuje teprve tehdy, pokud žaloba proti rozhodnutí nepřipadá v úvahu. Účastník řízení tedy nemůže volit, kterou z těchto žalob bude považovat za výhodnější a které řízení bude žalobou iniciovat.“ (srov. obdobně rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 20. 7. 2011, č.j. 1 Aps 1/2011-101 a ze dne 29. 8. 2014, č.j. 5 Afs 34/2014-39). Tedy domáhat se ochrany před nezákonným zásahem správního orgánu je možné pouze tehdy, pokud není možná ochrana jinými právními prostředky. Žaloba proti rozhodnutí správního orgánu má přednost před žalobou na ochranu před nezákonným zásahem. Žaloba na ochranu před nezákonným zásahem tak má vůči žalobě proti rozhodnutí správního orgánu subsidiární povahu.

Vzhledem k uvedenému soud zkoumal, zda žalobce neměl možnost zvolit na obranu svých práv jiný právní prostředek, který by měl přednost před zásahovou žalobou. Soud odkazuje na rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 4. 2015, č.j. 7 As 255/2014-36, v němž Nejvyšší správní soud zamítl kasační stížnost žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Praze ze dne 21. 11. 2014, č.j. 48 A 41/2014-38, a ve kterém uvedl následující: „Stěžovatel v dané věci dosáhl odstranění namítané nečinnosti, když jím požadované rozhodnutí ministerstvo vydalo. S tímto rozhodnutím se však chce seznámit pouze tak, že mu bude doručeno do datové schránky. Na takovou situaci však ust. § 79 a násl. s. ř. s. nepamatuje. Opačný výklad by ad absurdum vedl k tomu, že účastník řízení by podával jednu žalobu za účelem odstranění nečinnosti správního orgánu a druhou za účelem řádného doručení vydaného rozhodnutí. K tomu však řízení ve smyslu ust. § 79 a násl. s. ř. s. neslouží. Odhlédnout nelze ani od dalších rizik spojených s výkladem zastávaným stěžovatelem, např., že by bylo nutno vždy odmítnout žalobu proti rozhodnutí správního orgánu, pokud by nebylo rozhodnutí doručeno formálně správně, byť jen některému z účastníků řízení. Takový přístup by odporoval zásadě ekonomie řízení, resp. efektivní ochraně veřejných subjektivních práv ve smyslu ust. § 2 s. ř. s. V řízení o žalobě na ochranu proti nečinnosti se lze tedy domáhat pouze toho, aby správní orgán rozhodl, což se ve vztahu ke stěžovateli stalo. Krajský soud proto nepochybil, pokud žalobu jako nedůvodnou zamítl. Stěžovatel se proti rozhodnutí ministerstva, které není pravomocné, může bránit žalobou podle ust. § 65 s. ř. s., přičemž pochybení při doručování, resp. nedostatek právní moci rozhodnutí, představuje nedostatek podmínky řízení, který je odstranitelný. Tato skutečnost není sama o sobě důvodem k

odmítnutí žaloby. V této souvislosti lze odkázat na rozsudek rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 12. 10. 2004, č. j. 2 As 27/2004 - 78, publ. pod č. 457/2005 Sb. NSS.“.

Z výše citované judikatury je zřejmé, že vykazuje-li rozhodnutí správního orgánu nedostatky týkající se jeho právní moci v důsledku nesprávného doručování, lze se bránit prostřednictvím žaloby proti rozhodnutí správního orgánu podle § 65 a násl. s.ř.s. Vada spočívající v nedostatku právní moci rozhodnutí správního orgánu; konkrétně vada způsobená nesprávnou formou doručování; je odstranitelným nedostatkem podmínek řízení, napravitelným v rámci řízení o žalobě proti rozhodnutí. Postup její nápravy je přitom jasně a podrobně popsán v rozsudku rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 12. 10. 2004, č.j. 2 As 27/2004-78.

V nyní projednávané věci soud ze správního spisu zjistil, že ačkoli má žalobce zřízenou datovou schránku, rozhodnutí žalovaného o odvolání ze dne 16. 5. 2014 bylo žalobci doručováno prostřednictvím provozovatele poštovních služeb. Z připojené poštovní doručky přitom vyplývá, že žalobce byl vyzván k vyzvednutí zásilky, zásilka byla připravena k vyzvednutí dne 18. 8. 2014, jelikož si ji žalobce ve stanovené desetidenní lhůtě nevyzvedl, byla zásilka dne 29. 8. 2014 vhozena do jeho schránky. Rozhodnutí žalovaného tedy nebylo doručováno v souladu s § 19 správního řádu, jak ostatně konstatoval i Nejvyšší správní soud v rozhodnutí ze dne 23. 4. 2015, č.j. 7 As 255/2014-36. Žalobce však v daném případě může proti rozhodnutí žalovaného podat žalobu dle § 65 a násl. s.ř.s., kde bude namítat jako procesní vadu řízení nedostatky při doručování rozhodnutí. Žalobce tak má kromě zásahové žaloby k dispozici jiné právní prostředky, kterými se může domáhat správné formy doručení rozhodnutí, a proto soud shledal podanou žalobu na ochranu před nezákonným zásahem správního orgánu nepřipustnou.

Soud tedy shrnuje, že žalobce je oprávněn se ve věci domáhat nápravy jinými právními prostředky než žalobou na ochranu před nezákonným zásahem správního orgánu, a to prostřednictvím žaloby proti rozhodnutí žalovaného. Soud tak nepřipustnou žalobu podle § 46 odst. 1 písm. d) s.ř.s. ve spojení s § 85 s.ř.s. odmítl.

O nákladech řízení soud rozhodl podle § 60 odst. 3 s.ř.s., dle kterého žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení, byla-li žaloba odmítnuta.

O vrácení soudního poplatku soud rozhodl podle § 10 odst. 3 zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích, podle kterého byl-li návrh na zahájení řízení před prvním jednáním odmítnut, soud vrátí z účtu soudu zaplacený poplatek. Soud zároveň požádal právní zástupkyni žalobce o součinnost.

P o u č e n í: Proti tomuto rozhodnutí **l z e** podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Případně-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

V Praze dne 24. listopadu 2017

JUDr. Eva P e c h o v á, v.r.
předsedkyně senátu

Za správnost vyhotovení:
S. K.